

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.13.2.2023

Pani
Grażyna Kłysz
Dyrektor
Szkoły Podstawowej nr 3
im. Integracji Europejskiej
ul. Mikołaja Reja 32A
66-470 Kostrzyn nad Odrą

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/082 Organizacja i funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego w województwie lubuskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Integracji Europejskiej w Kostrzynie nad Odrą (dalej: <i>Szkoła</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grażyna Kłysz, pełniąca funkcję dyrektora Szkoły od 1 września 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Organizacja i funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego.
Okres objęty kontrolą	Od 1 września 2021 r. do 31 sierpnia 2023 r. Dla realizacji celów kontroli mogą być wykorzystane dowody sporządzone w latach wcześniejszych, związane z przedmiotem kontroli, a także dane statystyczne.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Norbert Serafin, doradca ekonomiczny, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LZG/81/2023 z 2 października 2023 r.2. Krzysztof Hofman, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LZG/79/2023 z 19 września 2023 r.

[akta kontroli str. 1-4]

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Szkoła podejmowała działania organizacyjne w celu zapewnienia warunków do wykonywania zadań nadzoru pedagogicznego, z uwzględnieniem zagadnień związanych z oceną jakości nauczania i efektów kształcenia. Szkoła w szczególności zapewniła odpowiednio przygotowaną i wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną, podejmowała działania w celu rozpoznania możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych uczniów, a także zapewniła odpowiednią liczbę zajęć dostosowanych do potrzeb uczniów.

Dyrektor Szkoły oraz kadra pedagogiczna analizowali wyniki egzaminów ósmoklasisty, uwzględniając wnioski z tych analiz przy organizacji procesów edukacyjnych, a także podejmowali działania mające na celu podniesienie efektów kształcenia i poprawę wyników egzaminów zewnętrznych. W okresie objętym kontrolą wyniki z egzaminu ósmoklasisty z matematyki oraz języka angielskiego utrzymywały się na stałym poziomie (odpowiednio stanin 5. i 6.), natomiast wyniki z egzaminu z języka polskiego poprawiły się (z 3. na 4. stanin), na co mogły mieć wpływ działania

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej jako: *ustawa o NIK*.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

podjęte przez Szkołę, w postaci realizacji programu podniesienia efektów kształcenia z języka polskiego na rok szkolny 2022/2023.

Statut Szkoły zawierał wszystkie wymagane prawem elementy, w szczególności w należyty sposób określono w nim sposób realizacji działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej. Obowiązujące w Szkole plany nadzoru pedagogicznego również zostały prawidłowo opracowane, a brak przywołania w jednym z nich dodanych pod koniec roku szkolnego przez Ministra Edukacji i Nauki dwóch nowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa nie miało istotnego wpływu na kontrolowaną działalność.

Dyrektor Szkoły zrealizowała założenia planu nadzoru pedagogicznego oraz podejmowała niezbędne działania doraźne związane z potrzebami nauczycieli i uczniów. Wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego były terminowo przedstawiane radzie pedagogicznej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja nadzoru pedagogicznego.

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach szkolnych 2020/2021 – 2022/2023 stan zatrudnienia kadry pedagogicznej kształtował się na zbliżonym poziomie, wykazując nieznaczną tendencję wzrostową (26,89 etatów według stanu na 30.06.2021 r.; 27,22 etatów na 30.06.2022 r.; 29,59 etatów na 30.06.2023 r.).

Uwzględniając poszczególne specjalności w grupie przedmiotów kończących się egzaminem ósmoklasisty, według stanu na dzień 30.06.2023 r., Szkoła zatrudniała trzech nauczycieli języka polskiego (2,67 etaty), dwóch nauczycieli matematyki (2,38 etaty), trzech nauczycieli języka angielskiego (2,58 etaty) oraz dwóch nauczycieli języka niemieckiego (1,56 etat). Ponadto, według stanu na koniec I półrocza 2023 r. w Szkole zatrudnieni byli również po jednym psychologu (jeden etat), pedagogu (pół etatu), pedagogu specjalnym (pół etatu) oraz logopedzie (jeden etat).

Nauczyciele zatrudnieni w Szkole posiadali odpowiednie przygotowanie i kwalifikacje⁴, tj. spełniali wymagania wskazane w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli⁵ oraz art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁶.

[akta kontroli str. 5-11, 225, 255]

1.2. W Szkole w latach szkolnych 2020/2021, 2021/2022 oraz 2022/2023 było, według stanu na 30 września, odpowiednio 258, 278 oraz 289 uczniów, przy czym w klasach VI-VIII było odpowiednio 122, 104 oraz 98 uczniów.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Szczegółowe badanie przeprowadzono na próbie siedmiu nauczycieli przedmiotów obowiązkowych (język polski, matematyka, języki obce nowożytne), uczących w roku szkolnym 2021/2022 w klasach VI-VIII oraz jednego wychowawcy klasy VIII, którego uczniowie w 2022 r. zdawali egzamin ósmoklasisty.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1289, ze zm.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 984, ze zm.

W grupie uczniów klas VI-VIII w roku szkolnym 2021/2022 było pięcioro uczniów z orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznej (PPP) oraz 21 uczniów z opiniami PPP. Z kolei w roku szkolnym 2022/2023 było czworo uczniów z orzeczeniami PPP oraz 15 uczniów z opiniami PPP. W każdym przypadku dostosowanie wymagań edukacyjnych wynikało wyłącznie z orzeczeń i opinii PPP.

Żaden z uczniów w ww. trzech latach szkolnych nie miał zindywidualizowanej ścieżki kształcenia.

[akta kontroli str. 110]

Szkoła w okresie objętym kontrolą organizowała dla uczniów zajęcia pozalekcyjne, w tym zajęcia rozwijające uzdolnienia i umiejętności uczenia się, dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, a także zajęcia o charakterze terapeutycznym i zajęcia związane z kierunkiem kształcenia i zawodu. Na przykład w roku szkolnym 2022/2023 w ww. zajęciach wzięło udział 646 uczniów, w tym 273 uczniów klas VI-VIII⁷.

Odnotowano wystąpienie sytuacji, gdy liczba uczniów, którzy uczęszczali w zajęciach pozalekcyjnych była mniejsza od liczby uczniów, którzy powinni brać w nich udział, co z największym natężeniem wystąpiło w odniesieniu do:

- ✓ zajęć dydaktyczno-wyrównawczych dla klas VIII w roku szkolnym 2021/2022 (31 uczestników spośród 49, którzy powinni w nich uczestniczyć);
- ✓ zajęć korekcyjno-kompensacyjnych dla klas VI-VIII w roku szkolnym 2021/2022 (nikt nie uczestniczył, pomimo że 16 uczniom rekomendowano uczestnictwo);
- ✓ zajęć korekcyjno-kompensacyjne dla klas VI-VIII w roku szkolnym 2022/2023 (nikt nie uczestniczył, pomimo że 11 uczniom rekomendowano uczestnictwo).

Sytuacje takie były spowodowane brakiem zgody rodzica lub opiekuna prawnego na udział dziecka w zajęciach dodatkowych.

[akta kontroli str. 242-244]

W toku kontroli, w celu zbadania czy dyrektor Szkoły wraz z kadrą pedagogiczną podejmowali działania skutkujące rozpoznaniem możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych uczniów, szczegółową analizą objęto dokumentację szkolną dziesięciu uczniów, którzy w roku szkolnym 2021/2022 uzyskali najniższe średnie z ocen na koniec VIII klasy⁸.

Przedmiotowa analiza ww. dziesięciu spraw wykazała, co następuje:

- w siedmiu przypadkach uczniowie zostali objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną, przy czym jeden uczeń na podstawie orzeczenia PPP (autyzm, Zespół Aspergera), czterech na podstawie opinii PPP (specyficzne trudności w uczeniu się, np. dysleksja, dysortografia, dysgrafia), dwóch kolejnych na wniosek nauczyciela, z uwagi na trudności w nauce;
- wobec każdego z ww. siedmiu uczniów dokonywano diagnozy edukacyjnej, a w kolejnych latach przeprowadzano ocenę postępów w nauce oraz efektów wprowadzonych metod pracy;
- wobec pięciu uczniów z orzeczeniem PPP oraz opiniami PPP dostosowano wymagania edukacyjne, zapewniając im pełne wsparcie wynikające z orzeczenia lub opinii; uczniowie ci (poza jednym, bo nie wymagała tego opinia PPP) korzystali w trakcie egzaminu ósmoklasisty z udogodnień, przy czym tylko jeden z niestandardowego arkusza egzaminacyjnego;

⁷ Niektórzy uczniowie byli liczeni w tej statystyce dwa lub więcej razy, gdyż brali udział w dwóch lub więcej rodzajach zajęć pozalekcyjnych.

⁸ Od 2,64 do 3,57.

- pozostali trzej uczniowie (bez orzeczenia lub opinii PPP oraz bez wskazań formułowanych przez nauczyciela), którzy uzyskali niskie średnie z ocen na koniec VIII klasy nie byli objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną, z uwagi na brak takiej potrzeby (uczniowie ci byli poddani diagnozie edukacyjnej – nie stwierdzono u nich problemów poznawczych i nie mieli niedostatków w sferze kompetencji emocjonalno-społecznych). Należy odnotować, że każdy z trzech ww. uczniów uzyskał najniższą ocenę na koniec klasy VIII, w poprzednich latach uzyskując noty dobre i wyższe;
- wszyscy uczniowie z orzeczeniem i opiniami PPP uczestniczyli w zajęciach dodatkowych (zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, terapia psychologiczno-pedagogiczna); spośród pozostałych dwóch uczniów, którzy zostali objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną na wniosek nauczyciela, w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych uczestniczył jeden uczeń (rodzice drugiego ucznia z tej grupy nie wyrazili zgody na udział w zajęciach dodatkowych); pozostali trzej uczniowie (nieobjęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną) nie uczestniczyli w zajęciach dodatkowych.

[akta kontroli str. 245-254]

1.3. Uczniowie Szkoły osiągnęli następujące średnie wyniki procentowe (na tle średniego wyniku krajowego) i według skali staninowej z egzaminu ósmoklasisty:

- w 2021 r.
 - ✓ język polski:, stanin 4.⁹,
 - ✓ język angielski:, stanin 7.¹⁰,
 - ✓ matematyka:, stanin 5.¹¹;
- w 2022 r.
 - ✓ język polski:, stanin 3.¹²,
 - ✓ język angielski:, stanin 6.¹³,
 - ✓ matematyka:, stanin 5.¹⁴;
- w 2023 r.
 - ✓ język polski:, stanin 4.¹⁵,
 - ✓ język angielski:, stanin 6.¹⁶,
 - ✓ matematyka:, stanin 5¹⁷.

Jak wynika z powyższego, średnie wyniki z egzaminu z matematyki w okresie lat szkolnych 2020/2021 – 2022/2023 utrzymywały się na stałym poziomie (stanin 5.), wyniki z języka angielskiego, pomimo obniżenia o jeden stanin (z 7. na 6.) były zadowalające, zaś wyniki z języka polskiego odnotowały pogorszenie, pomimo przeciętnego poziomu wyjściowego (z 4. staninu w roku szkolnym 2020/2021 na 3. stanin w roku 2021/2022), by następnie ulec poprawie (stanin 4. w roku szkolnym 2022/2023).

[akta kontroli str. 100-109]

⁹ 56% (60% w kraju).

¹⁰ 76% (66% w kraju).

¹¹ 45% (47% w kraju).

¹² 52% (60% w kraju).

¹³ 67% (67% w kraju).

¹⁴ 54% (53% w kraju).

¹⁵ 60% (60% w kraju).

¹⁶ 67% (66% w kraju).

¹⁷ 48% (53% w kraju).

Dyrektor Szkoły oraz kadra pedagogiczna analizowali wyniki osiągane przez uczniów na egzaminach ósmoklasisty; wnioski z tych analiz były uwzględniane w procesach edukacyjnych w Szkole. W tym zakresie ustalono, co następuje:

- ✓ w każdym roku szkolnym objętym badaniem, dla każdego przedmiotu egzaminacyjnego, sporządzano raporty z egzaminu ósmoklasisty, w których zamieszczano m.in. szczegółowe informacje o teście egzaminacyjnym, uwzględniając jego poziom trudności, osiągnięte rezultaty, porównując wynik egzaminu uzyskany przez uczniów Szkoły do rezultatów osiągniętych w kraju, województwie, powiecie i gminie; identyfikowano zadania trudne i bardzo trudne; formułowano wnioski i rekomendacje dla nauczycieli i uczniów;
- ✓ w każdym roku szkolnym objętym badaniem, dla każdego przedmiotu egzaminacyjnego, co najmniej raz, przeprowadzano egzaminy próbne, sporządzając każdorazowo raporty z tych egzaminów, zawierające analizę ich wyników oraz ewentualne wnioski i rekomendacje;
- ✓ na posiedzeniach rad pedagogicznych Szkoły omawiano raporty z egzaminów ósmoklasisty oraz egzaminów próbnych, dyskutowano nad semestralnymi i śródsesemestralnymi wynikami nauczania, przedstawiano procedury obowiązujące podczas egzaminu ósmoklasisty, poruszano problematykę związaną z pełnionym przez dyrektor Szkoły nadzorem pedagogicznym, dyskutowano nad potrzebą podniesienia efektów kształcenia z poszczególnych przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty;
- ✓ każdego roku szkolnego, dla wszystkich przedmiotów w klasach IV-VIII, sporządzano pisemną diagnozę, w której wskazywano m.in. zadania („zestaw diagnostyczny”), które służyły zbadaniu umiejętności uczniów, przeprowadzano analizę osiągniętych rezultatów, formułowano stosowne wnioski i rekomendacje;
- ✓ sporządzano sprawozdania z nadzoru pedagogicznego za każdy rok szkolny objętym badaniem, w których analizowano m.in. przebieg procesów kształcenia, efekty działalności dydaktycznej, wskazywano na potrzebę wspomaganie nauczycieli w realizacji zadań, omawiano wyniki obserwacji prowadzonych zajęć, analizowano wyniki ósmoklasisty oraz średnie ocen poszczególnych klas, a także formułowano rekomendacje;
- ✓ odrębnie, dla każdego oddziału, sporządzane były kilka razy w roku szkolnym „sprawozdania z analizy nauczania i zachowania” oraz „analizy wyników dydaktycznych”, w których odnoszono się m.in. do wymogów związanych z organizacją egzaminów zewnętrznych.

[akta kontroli str. 12-84]

Sporządzane każdego roku w Szkole raporty z egzaminów ósmoklasisty zawierały – obok szczegółowej analizy zadań egzaminacyjnych i osiągniętych przez uczniów wyników – również rekomendacje. Np. w raporcie z egzaminu z matematyki, który odbył się w 2022 r., zalecono m.in. położenie większego nacisku przy rozwiązywaniu zadań na planowanie kolejnych kroków i zapisywanie ich symbolami matematycznymi; organizowanie systematycznych powtórek wzorów, reguł i algorytmów działań; zachęcanie uczniów do wykonywania pomocniczych rysunków, schematów oraz zapisywania danych i niewiadomych (nie tylko w zadaniach otwartych lub dotyczących zagadnień z geometrii); rozwiązywanie zadań łączących umiejętności z różnych działów matematyki. Z kolei w raporcie z egzaminu z języka angielskiego w 2022 r. rekomendowano m.in.: wzmoczoną pracę nad zadaniami, którym na egzaminie przypisano najwyższą liczbę punktów do uzyskania;

zintensyfikowanie testowania uczniów zadaniami sporządzonymi na wzór zadań egzaminacyjnych; utrzymywanie regularnego kontaktu z rodzicami (nadzór nad pracą samodzielną ucznia w domu, utrzymywanie należytego poziomu motywacji uczniów do nauki).

W Szkole największy nacisk położono na poprawę wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego. Wnioski i rekomendacje w latach szkolnych 2020/2021 – 2022/2023, w tym zakresie, polegały m.in. na: położeniu dużego nacisku na znajomość treści i problematyki lektur obowiązkowych, pracę z tekstem źródłowym, na wykonywaniu ćwiczeń polegających na wyszukiwaniu informacji oraz analizie poleceń do zadań egzaminacyjnych; wzmożeniu intensywności pracy nad umiejętnością argumentowania, przeprowadzaniu wnioskowania jako elementu wyводу argumentacyjnego w nawiązaniu do problematyki lektur szkolnych; prowadzeniu systematycznego treningu poprawnego zapisu językowego, ortograficznego i interpunkcyjnego; wzmożeniu częstotliwości ćwiczeń dotyczących redagowania streszczenia tekstów nieliterackich.

Rekomendacje działań przewidzianych w poszczególnych latach szkolnych – zwłaszcza w odniesieniu do języka polskiego – były zróżnicowane i uzależnione od wyników egzaminów zewnętrznych osiągniętych przez uczniów w każdym roku objętym kontrolą.

[akta kontroli str. 12-35]

W związku ze słabszymi rezultatami egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w 2022 r. (w odniesieniu do roku poprzedniego), dyrektor Szkoły zainicjowała działania zmierzające do poprawy jakości i wyników kształcenia w tym obszarze. W tym celu wprowadzono w Szkole, uchwałą rady pedagogicznej z 26.08.2022 r., program podniesienia efektów kształcenia z języka polskiego na rok szkolny 2022/2023.

Podstawą sformułowania i przyjęcia programu była krytyczna analiza wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w 2022 r. Wyniki tego egzaminu (52%)¹⁸ uplasowały Szkołę w staninie 3. (49-52%), przy czym rezultaty osiągnięte przez dwa oddziały był mocno zróżnicowane: klasa VIIIA osiągnęła zaledwie stanin 2 (tj. 47%), podczas gdy klasa VIIIb – 5 (tj. 60%).

Przyczynami słabego wyniku egzaminu, według twórców programu, miały być: „niefrasobliwy” stosunek uczniów do obowiązków szkolnych, niska motywacja do nauki, słaba frekwencja uczniów na zajęciach dodatkowych; brak systematyczności w przyswajaniu i zapamiętywaniu wiedzy, nadrabiania braków dydaktycznych wynikających z absencji, częste nieodrabianie zadań domowych.

Program szczegółowo zdefiniował:

- ✓ cele, jakie powinny być osiągnięte w wyniku jego realizacji (obok uzyskania lepszych wyników z egzaminu, m.in. również indywidualizacja procesu nauczania oraz doskonalenie efektów procesu dydaktycznego oraz metod pracy nauczycieli),
- ✓ działania jakie powinien podejmować nauczyciel przedmiotu (np. przeprowadzanie testów diagnostycznych, systematyczne egzekwowanie przygotowania uczniów do zajęć i obrabiania prac domowych, zapewnienie możliwości udziału w zajęciach dodatkowych, przeprowadzanie sprawdzianów ze znajomości lektur obowiązkowych i dyktand, sprawdzanie umiejętności czytania ze zrozumieniem, redagowanie dłuższych form wypowiedzi, zwiększenie

¹⁸ Średni wynik w kraju – 60%.

- częstotliwości redagowania form krótkich, przeprowadzanie testów próbnych egzaminu, informowanie rodziców o problemach uczniów w nauce),
- ✓ role uczniów w osiągnięciu wyznaczonego celu programu (np. automotywacja i kształtowanie właściwej samooceny, punktualne i systematyczne uczęszczanie na zajęcia, nadrabianie zaległości związanych z absencją, sygnalizowanie problemów w nauce, praca zespołowa i praca z tablicą interaktywną) oraz
 - ✓ role rodziców w osiągnięciu wyznaczonego celu programu (np. wzmocnienie nadzoru nad dzieckiem, dbałość o właściwą organizację czasu pozalekcyjnego, systematyczna kontrola osiągnięć dziecka, motywowanie i mobilizowanie, bieżący kontakt ze szkołą i wychowawcą).

W programie opisano również procedurę dojścia do pożądaných rezultatów, wskazując m.in. na konieczność użycia następujących instrumentów: testy diagnostyczne, działania wyrównujące braki, nauczanie samodzielnego wyszukiwania informacji, zwiększenie ilości pisemnych sprawdzianów, rozwiązywanie większej liczby testów, uczestnictwo w zajęciach dodatkowych (w szczególności przygotowujących do egzaminu).

Program przewidywał również ewaluację uzyskanych rezultatów. Po realizacji działań przewidzianych w programie sporządzono analizę jego efektów oraz sprawozdanie z podjętych w roku szkolnych 2022/2023 działań, odrębnie dla każdej klasy. Jak wynika z tych dokumentów, w procesie dydaktycznym obejmującym zajęcia z języka polskiego wdrożono wszystkie przewidziane w programie zalecenia.

Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w 2023 r. były lepsze niż w roku poprzednim. W 2023 r. z tego egzaminu Szkoła uzyskała 60% (w kraju również 60%), plasując się w staninie 4.

[akta kontroli str. 85-94, 100]

W latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 dyrektor Szkoły jeden raz występowała do Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu (w roku szkolnym 2021/2022) o niestandardowe arkusze egzaminacyjne dla swojego ucznia. W powyższym przypadku wyniki egzaminu tego ósmoklasisty nie zostały ujęte w średnich wynikach szkoły¹⁹.

[akta kontroli str. 222]

1.4. W latach szkolnych 2020/2021 – 2022/2023 organ sprawujący nadzór pedagogiczny nie polecał dyrektor Szkoły opracowania i wdrażania programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania.

W okresie od 1.09.2021 r. do 31.08.2023 r. Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp. przeprowadziło jedną kontrolę planową²⁰, która dotyczyła „zgodności z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów szkolnych”. Kontrola nie wykazała żadnych nieprawidłowości, w związku z czym nie sformułowano zaleceń pokontrolnych.

[akta kontroli str. 86, 95-99]

1.5. Obowiązujący w Szkole statut zawierał elementy wskazane w przepisie art. 98 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe²¹, tj. w szczególności określał:

¹⁹ Uczeń ten osiągnął następujące wyniki z egzaminu ósmoklasisty: język polski – 56% (stanin 3.), matematyka – 40% (stanin 5.), język angielski – 85% (stanin 6.).

²⁰ W tym okresie nie przeprowadzono żadnej kontroli doraźnej.

²¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 900, ze zm.

- ✓ cele i zadania szkoły, z uwzględnieniem zakresu udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- ✓ organy szkoły oraz ich kompetencje, a także warunki współdziałania organów szkoły oraz sposób rozwiązywania sporów między nimi;
- ✓ tryb składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia;
- ✓ organizację zajęć rewalidacyjno-wychowawczych;
- ✓ zakres zadań nauczycieli, w tym nauczyciela wychowawcy, a także sposób i formy wykonywania tych zadań dostosowane do wieku i potrzeb uczniów oraz warunków środowiskowych szkoły;
- ✓ formy opieki i pomocy uczniom, którym z przyczyn rozwojowych, rodzinnych lub losowych jest potrzebna pomoc i wsparcie;
- ✓ organizację współdziałania z PPP oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży;
- ✓ organizację i formy współdziałania szkoły z rodzicami w zakresie nauczania, wychowania, opieki i profilaktyki;
- ✓ organizację współdziałania ze stowarzyszeniami lub innymi organizacjami.

Na podstawie analizy zapisów statutu obowiązującego w Szkole ustalono, że sposób zorganizowania w szkole nadzoru pedagogicznego zapewniał warunki do prawidłowego wykonywania jego zadań, w tym prawidłowo wskazano organy szkoły odpowiedzialne za sprawowanie nadzoru pedagogicznego oraz uwzględniono w statucie kwestie odnoszące się do prowadzonej przez szkołę działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, tj. zakres udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zakres zadań nauczycieli, w tym nauczyciela wychowawcy, formy opieki i pomocy uczniom, którym z przyczyn rozwojowych jest potrzebna pomoc i wsparcie, organizację współdziałania z PPP oraz organizację i formy współdziałania szkoły z rodzicami w zakresie nauczania, wychowania, opieki i profilaktyki.

W Szkole w okresie objętym kontrolą nie wprowadzano dodatkowych regulacji odnoszących się do sprawowania nadzoru pedagogicznego.

[akta kontroli str. 111-195]

1.6. Dyrektor Szkoły terminowo przedstawiała radzie pedagogicznej plany nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2021/2022 i 2022/2023, tj. do 15 września roku szkolnego, którego dotyczył plan (§ 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego²²).

[akta kontroli str. 196-197]

1.7. Treść planów nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2021/2022 oraz 2022/2023 odpowiadała wymogom wskazanym w § 23 ust. 3 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, tj. zawierały one m.in.:

- ✓ tematykę i terminy przeprowadzania kontroli przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz kontroli przebiegu procesów kształcenia i wychowania w Szkole, a także efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej (§ 22 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia);
- ✓ zakres wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań, w szczególności przez diagnozę pracy Szkoły, a także planowanie i prowadzenie działań rozwojowych (§ 22 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia);
- ✓ plan obserwacji prowadzonych przez nauczycieli zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych (§ 22 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia);

²² Dz. U. z 2020 r. poz. 1551, ze zm.

Ponadto, ww. plany nadzoru pedagogicznego zostały sporządzone z uwzględnieniem wniosków z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w szkole w poprzednim roku szkolnym oraz podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa (z pewnymi wyjątkami – odstępstwa opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

Na podstawie szczegółowej analizy treści ww. planów nadzoru pedagogicznego ustalono, jak poniżej.

W planie nadzoru z roku szkolnego 2021/2022 uwzględniono wnioski z nadzoru sprawowanego w roku poprzednim, tj.: podniesienie jakości kształcenia i bardziej efektywne przygotowanie do egzaminów; zastosowanie przez nauczycieli różnorodnych sposobów diagnozowania potrzeb i możliwości uczniów oraz różnorodnych metod pracy z uczniami o specyficznych potrzebach; nasilenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w związku z pandemią COVID-19. Również w planie nadzoru z roku szkolnego 2022/2023 uwzględniono wnioski z nadzoru sprawowanego w roku poprzednim, tj. m.in.: diagnozowanie potrzeb dzieci w celu rozpoznania problemów w sferze emocjonalnej, społecznej i fizycznej; prowadzenie kontroli dokumentacji przebiegu nauczania oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej; doskonalenie rozpoznawania potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych; dokonanie oceny przebiegu działań integrujących, z uwzględnieniem propozycji zgłaszanych przez uczniów i rodziców; przeprowadzenie analizy, które z rozwiązań i technologii IT warto przenieść do stałej praktyki funkcjonowania Szkoły; uaktualnienie potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego, w związku z kształceniem obcokrajowców.

W zakresie kontroli przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz kontroli przebiegu procesów kształcenia i wychowania w Szkole oraz efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, w planie nadzoru na rok szkolny 2021/2022 przewidziano sześć tematów kontroli²³, którymi mieli być objęci wszyscy nauczyciele zatrudnieni w Szkole; w odniesieniu do każdej z kontroli wskazano planowany termin jej przeprowadzenia. Z kolei w planie nadzoru na rok szkolny 2022/2023 przewidziano trzynaście tematów kontroli²⁴; w tym przypadku kontrolami mieli być objęci również wszyscy nauczyciele oraz wskazywano planowany termin ich przeprowadzenia.

W zakresie wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań, w planie nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2021/2022 przewidziano szereg działań, które zdefiniowano jako:

- ✓ diagnoza pracy Szkoły (w tym diagnoza potrzeb szkoleniowych nauczycieli),
- ✓ szkolenia zewnętrzne (tematyka szkoleń dotyczyła m.in. nauki samokontroli i radzenia sobie z emocjami, sposobów przewycięzania braku koncentracji u uczniów, rozpoznawania niepokojących zachowań uczniów, motywowania do pracy w czasie pandemii, radzenie sobie z przejawami agresji w sieci),
- ✓ szkolenia wewnętrzne (np. dotyczących zróżnicowania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, wsparcia psychologiczno-pedagogiczne w czasie pandemii, prawidłowego korzystania z narzędzi i zasobów cyfrowych, metod kształcenia wykorzystujących technologie informatyczne),

²³ Przykładowe tematy kontroli: Podejmowanie działań uwzględniających zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne uczniów, Prowadzenie zajęć dodatkowej nauki języka polskiego i dodatkowych zajęć wyrównawczych dla uczniów niebędących obywatelami polskimi, Realizacja zadań programu wychowawczo-profilaktycznego w zakresie współpracy z rodzicami, Prowadzenie zajęć rewalidacyjnych dla uczniów objętych kształceniem specjalnym.

²⁴ Przykładowe tematy kontroli: Prawidłowość i terminowość prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania, Ocena efektów działalności dydaktycznej i wychowawczej w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych uczniów, Ocena efektów pracy nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji.

- ✓ działania rozwojowe (np. wymiana dobrych praktyk, w tym w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem; prowadzenie zajęć otwartych przez nauczycieli, motywowanie nauczycieli do rozwoju zawodowego, monitorowanie realizacji planów rozwoju nauczycieli odbywających staż na kolejny stopień rozwoju zawodowego).

Również w planie nadzoru na rok szkolny 2022/2023 ujęto zadania dotyczące wspomaganie nauczycieli w wykonywaniu ich zadań, np. przypomnienie i omówienie wniosków z nadzoru pedagogicznego za lata poprzednie, uaktualnienie potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego, działania w zakresie wsparcia edukacji informatycznej i medialnej (szkolenie wewnętrzne z udziałem specjalisty), właściwa organizacja konsultacji z rodzicami oraz spotkań ze specjalistami w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (szkolenie wewnętrzne z udziałem specjalisty), rozwijanie kompetencji nauczycieli oraz świadomości zagrożeń w obszarze problemów zdrowia psychicznego, właściwe wykorzystanie pomocy dydaktycznych, zapoznanie z nową procedurą awansu zawodowego.

W planach nadzoru wskazano w powyższym zakresie osoby odpowiedzialne za realizację tych zadań oraz terminy ich przeprowadzenia.

Objęte analizą plany nadzoru pedagogicznego zawierały również harmonogramy obserwacji prowadzonych przez nauczycieli zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Wśród nauczycieli, którzy mieli być objęci obserwacją, byli również nauczyciele przedmiotów kończących się egzaminami ósmoklasisty.

W latach szkolnych 2021/2022 oraz 2022/2023 nie dokonywano modyfikacji zadań określonych w planach nadzoru pedagogicznego w trakcie roku szkolnego.

[akta kontroli str. 198-217, 223-224]

Plany nadzoru pedagogicznego nie zawierały kryteriów czy mierników pomocnych do oceny stopnia realizacji założonych w nich zadań. Dyrektor Szkoły, ustosunkowując się do powyższego, wyjaśniła: *w tym zakresie dokonujemy ocen opisowych, wskazując na pozytywne i negatywne efekty pracy szkoły i nauczycieli. Ponadto, przepisy prawa nie nakładają na nas obowiązku formułowania mierników oceny stopnia realizowanych zadań w planach nadzoru pedagogicznego.*

[akta kontroli str. 223-224]

Dyrektor Szkoły, zapytana o źródła wniosków dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, które są wykorzystywane w procesie planowania nadzoru pedagogicznego, wskazała:

- ✓ *pracujemy, przeprowadzamy i analizujemy diagnozy wstępne;*
- ✓ *przeprowadzamy egzaminy próbne (grudzień, marzec, kwiecień);*
- ✓ *dokonujemy analizy wyników egzaminów końcowych - tworzymy raporty zawierające wnioski i rekomendacje, które analizowane są podczas posiedzeń końcoworocznych rad pedagogicznych (wdrażanie ww. zaleceń następuje w kolejnym roku szkolnym);*
- ✓ *ponieważ w roku szkolnym 2021/2022 wynik egzaminu z języka polskiego nie był zadowalający (3. stanin) rada pedagogiczna zatwierdziła wdrożenie Planu Poprawy Efektywności Kształcenia, opracowanego przez zespół humanistyczny pod nadzorem dyrekcji szkoły. Ponadto zatrudniono nowych nauczycieli języka polskiego, z dużym doświadczeniem dydaktycznym, którzy w efekcie swoich działań przyczynili się do podniesienia wyniku końcowego egzaminu w kolejnym roku szkolnym (stanin 4.);*
- ✓ *analizujemy sprawozdania wychowawców (4 razy w roku – 2 śródsemestralne i 2 okresowe), dotyczące wyników nauczania i zachowania;*

- ✓ na początku każdego roku szkolnego zespół ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej we współpracy z PPP, wychowawcami i pozostałymi nauczycielami kwalifikuje uczniów do zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i innych zajęć specjalistycznych (rewalidacyjnych, logopedycznych, korekcyjno-kompensacyjnych, psychologicznych). Również uczniowie uzdolnieni objęci są, w ramach kół przedmiotowych, zajęciami rozwijającymi uzdolnienia;
- ✓ przy współpracy z zaprzyjaźnionymi szkołami średnimi (Zespół Szkół Samorządowych w Witnicy, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Kamieniu Małym, Zespół Szkół w Kostrzynie nad Odrą) oraz lokalnymi zakładami pracy (ICT Poland, Telemond Holding) odbywały się dla ósmoklasistów zajęcia motywujące do nauki (dydaktyczno-praktyczne);
- ✓ w roku szkolnym 2021/2022 opracowano koncepcję pracy szkoły w celu podnoszenia efektywności nauczania i proponowanej jakości edukacji poprzez szereg działań uwzględniających zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne uczniów.

W Szkole znajduje się dokumentacja potwierdzająca realizację ww. działań.

[akta kontroli str. 218-220]

W latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 nie wpłynęły do Szkoły skargi lub wnioski dotyczące jej działalności.

[akta kontroli str. 221]

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W dniu 28.03.2022 r. Minister Edukacji i Nauki, na podstawie art. 60 ust. 3 pkt 1 Prawa oświatowego, dodał dwa nowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022 w brzmieniu:

- ✓ rozwijanie umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”;
- ✓ doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.

W związku ze sformułowaniem ww. dwóch nowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa nie dokonano zmiany opracowanego w Szkole planu nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2021/2022.

Stosownie do § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, plan nadzoru pedagogicznego jest opracowywany m.in. z uwzględnieniem podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa.

Dyrektor Szkoły w tej sprawie wyjaśniła: *Po pierwsze pragnę zauważyć, że nowe dwa kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022 zostały wprowadzone pod koniec marca 2022 r., czyli niedługo przed zakończeniem roku szkolnego. Niewprowadzenie do planu nadzoru pedagogicznego ww. nowych kierunków nie miało żadnego praktycznego znaczenia, gdyż wykorzystanie pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości” możliwe było dopiero od I semestru roku szkolnego 2022/2023; wyposażenie techniczne służące do realizacji tego programu dostarczane nam było sukcesywnie w okresie czerwiec – wrzesień 2022 r. Ponadto, niemal wszystkie nasze działania edukacyjne „rozwijają umiejętności podstawowe i przekrojowe uczniów” i również znajdują odzwierciedlenie w planie nadzoru pedagogicznego na rok 2021/2022 (np. wspomaganie i obserwacja nauczycieli w prawidłowym korzystaniu z narzędzi*

i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne). Jeśli zaś chodzi o kierunek dotyczący doskonalenia kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, to tego typu działania były już przez nas realizowane wcześniej, a ich kontynuacja była przewidziana w planie nadzoru pedagogicznego na rok 2021/2022 w postaci kontroli i monitoringu prowadzenia zajęć dodatkowej nauki polskiego i dodatkowych zajęć wyrównawczych dla uczniów niebędących obywatelami polskimi, a także podejmowania działań uwzględniających zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów. Nadmienię, że w naszej szkole jest dwóch uczniów z Ukrainy, będących uchodźcami (obecnie klasa IV i VI); chłopcy są nauczani języka polskiego przez nauczyciela, który biegle posługuje się językiem rosyjskim.

W dokumentacji Szkoły znajdują się dowody potwierdzające fakty przywołane w powyższych wyjaśnieniach.

[akta kontroli str. 76-79, 198-202, 217, 226-241]

OCENA CZĄSTKOWA

Szkoła podejmowała działania organizacyjne w celu zapewnienia warunków do wykonywania zadań nadzoru pedagogicznego, z uwzględnieniem zagadnień związanych z oceną jakości nauczania i efektów kształcenia. Szkoła w szczególności zapewniła odpowiednio przygotowaną i wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną, podejmowała działania w celu rozpoznania możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych uczniów, a także zapewniła odpowiednią liczbę zajęć dostosowanych do potrzeb uczniów.

Dyrektor Szkoły oraz kadra pedagogiczna analizowali wyniki egzaminów ósmoklasisty, uwzględniając wnioski z tych analiz przy organizacji procesów edukacyjnych, a także podejmowali działania mające na celu podniesienie efektów kształcenia i poprawę wyników egzaminów zewnętrznych. W okresie objętym kontrolą wyniki z egzaminu ósmoklasisty z matematyki oraz języka angielskiego utrzymywały się na stałym poziomie (odpowiednio stanin 5. i 6.), natomiast wyniki z egzaminu z języka polskiego poprawiły się (z 3. na 4. stanin), na co mogły mieć wpływ działania podjęte przez Szkołę, w postaci realizacji programu podniesienia efektów kształcenia z języka polskiego na rok szkolny 2022/2023.

Statut Szkoły zawierał wszystkie wymagane prawem elementy, w szczególności w należyty sposób określono w nim sposób realizacji działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej. Obowiązujące w Szkole plany nadzoru pedagogicznego również zostały prawidłowo opracowane, a brak przywołania w jednym z nich dodanych pod koniec roku szkolnego przez Ministra Edukacji i Nauki dwóch nowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa nie miało istotnego wpływu na kontrolowaną działalność.

OBSZAR

2. Funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego.

Opis stanu faktycznego

2.1. Analiza sprawozdań dyrektor Szkoły ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego w latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023 oraz zapisów protokołów z rad pedagogicznych, na których przedstawiono ww. sprawozdania z nadzoru pedagogicznego, wykazały, że Dyrektor zrealizowała wszystkie założenia zawarte w planach nadzoru pedagogicznego. Poza pojedynczymi przypadkami wynikającymi z przesłanek obiektywnych (głównie absencje nauczycieli) zaplanowane w ramach planu nadzoru pedagogicznego działania zostały zrealizowane w założonych terminach.

[akta kontroli str. 76-84, 266-301]

W latach szkolnych 2021/2022 oraz 2022/2023 zrealizowano łącznie odpowiednio 53 i 54 kontrole związane z prowadzonym nadzorem pedagogicznym, z tego:

- ✓ po 30 kontroli dotyczących przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły²⁵;
- ✓ 9 i 8 kontroli dotyczących przebiegu procesów kształcenia i wychowania w szkole (w tym dotyczących przedmiotów obowiązkowych lub zajęć wyrównawczych)²⁶;
- ✓ 14 i 16 kontroli dotyczących efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej (w tym dotyczących przedmiotów obowiązkowych)²⁷.

Ponadto w ww. okresie prowadzono w sposób ciągły działania związane ze wspomaganiami nauczycieli w realizacji zadań (hospitacje, awanse i narady pedagogiczne oraz plany szkoleń). Diagnozy pracy szkoły w każdym z ww. lat szkolnych prowadzono dwa razy w roku, podobnie jak próbne egzaminy z przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty. Na radach pedagogicznych analizowano po każdym semestrze sprawozdania dydaktyczno-wychowawcze zespołów przedmiotowych i wychowawców klas.

W obszarze działań rozwojowych związanych z motywowaniem nauczycieli do doskonalenia zawodowego zrealizowano w ww. latach szkolnych odpowiednio po 6 i 5 działań (w miesiącach maj i czerwiec). Działania rozwojowych związanych z organizowaniem szkoleń i porad zrealizowano w ww. latach szkolnych odpowiednio: 1 (II semestr) i 5²⁸. W latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023 zrealizowano ponadto odpowiednio 12 i 10 obserwacji (w tym w kontekście jakości nauczania i efektów kształcenia).

[akta kontroli str. 256-257, 299-301]

2.2. W latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023 w Szkole zrealizowano odpowiednio 24 i 27 działań doraźnych, w tym:

- ✓ 12 i 15 działań doraźnych dotyczących przestrzegania przez kadrę pedagogiczną prawa dotyczącego działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej Szkoły²⁹;
- ✓ 12 i 12 działań doraźnych dotyczących przebiegu procesów kształcenia i wychowania w szkole (działania w obu latach szkolnych realizowano raz w miesiącu).

Działania doraźne dotyczące efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej odnoszące się do przedmiotów obowiązkowych, zajęć wychowawczych oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej realizowano w obu latach szkolnych na bieżąco stosownie do potrzeb.

[akta kontroli str. 257, 299-301]

2.3. Badanie szczegółowe zrealizowanych przez dyrektor Szkoły w latach 2021/2022 i 2022/2023 trzech obserwacji i pięciu kontroli w aspekcie zagadnień związanych z jakością nauczania i efektami kształcenia wykazało m.in., że:

²⁵ W roku szkolnym 2021/2022 kontrole te były realizowane w miesiącach: wrzesień, październik, marzec i kwiecień natomiast w roku szkolnym 2022/2023 kontrole te realizowano w każdym miesiącu roku szkolnego.

²⁶ W roku szkolnym 2021/2022 kontrole te były realizowane w miesiącach: październik, listopad, grudzień i luty natomiast w roku szkolnym 2022/2023 kontrole te realizowano w miesiącach: listopad, marzec, maj i sierpień.

²⁷ W roku szkolnym 2021/2022 i roku szkolnym 2022/2023 kontrole te były realizowane w miesiącach: luty i czerwiec.

²⁸ Działania zrealizowane w listopadzie, grudniu 2022 oraz marcu, kwietniu i maju 2023 roku.

²⁹ W roku szkolnym 2021/2022 działania doraźne w tym zakresie realizowano w lutym i czerwcu, natomiast w roku szkolnym 2022/2023 działania doraźne realizowano trzy razy w semestrze.

- ✓ działania w obszarze wspomagania nauczycieli odpowiadały potrzebom wynikającym z analiz wyników egzaminu ósmoklasisty, a formułowane przez zalecenia i wnioski dotyczyły doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej, a także procesu poprawy bądź utrzymania odpowiedniego poziomu nauczania i efektów kształcenia;
- ✓ stosowane przez dyrektor narzędzia w postaci arkuszy kontrolnych i obserwacyjnych oparte były na kryteriach ukierunkowanych na osiągnięte efekty kształcenia i podnoszenie jakości nauczania, z uwzględnieniem problematyki diagnozowania indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów;
- ✓ przeprowadzone obserwacje i kontrole dotyczyły przestrzegania przez nauczycieli przyjętych w Szkole metod nauczania oraz wykorzystania metod aktywizujących pracę uczniów i współpracy nauczyciela z rodzicami uczniów.

Celem wszystkich poddanych analizie obserwacji była realizacja nadzoru pedagogicznego w obszarze działań doradczo-doskonających, kontrolno-oceniających i diagnozujących. W toku lekcji weryfikowano m.in. realizację podstawy programowej i kompetencji kluczowych u uczniów w obszarze postaw, umiejętności i wiedzy. Po przeprowadzonych obserwacjach dyrektor Szkoły formułowała zalecenia i rekomendacje, których realizacja była następnie weryfikowana.

[akta kontroli str. 76-84, 258-261, 299-308, 316-324, 561-599]

2.4. Wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego dyrektor Szkoły terminowo przedstawiała do zatwierdzenia na radzie pedagogicznej. Wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego za rok szkolny 2021/2022 jednogłośnie zatwierdzono uchwałą rady pedagogicznej z dnia 24.06.2022 r., a wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego za rok szkolny 2022/2023 jednogłośnie zatwierdzono uchwałą rady z dnia 30.08.2023 roku.

[akta kontroli str. 258-261, 282, 285, 293-301]

2.5. Wnioski dyrektora Szkoły formułowane były na podstawie wyników działań realizowanych w ramach prowadzonego nadzoru pedagogicznego.

Wnioski te dotyczyły m.in.:

za rok szkolny 2021/2022 – pracy nad poziomem dydaktycznym przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty, w szczególności podniesienie wyniku z egzaminu z języka polskiego (program naprawczy), systematyczności w prowadzeniu dokumentacji szkolnej i terminowego oddawanie sprawozdań przez nauczycieli;

za rok szkolny 2022/2023 – pracy nad poziomem dydaktycznym przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty, systematyczności w prowadzeniu dokumentacji szkolnej i terminowego oddawanie sprawozdań przez nauczycieli oraz opracowania przez zespoły przedmiotowe programów pomocy efektywności kształcenia.

Powyższe wnioski były uwzględniane w planach nadzoru pedagogicznego formułowanych na kolejny rok szkolny.

[akta kontroli str. 263-301]

2.6. Rada pedagogiczna, podczas zebrań³⁰, na których przedstawiano i omawiano wyniki nadzoru pedagogicznego, ustalała sposób ich wykorzystania. I tak:

- za rok szkolny 2021/2022 – zaplanowano na rok następny m.in.: doskonalenie umiejętności w zakresach wynikających z analizy wyników egzaminu ósmoklasisty

³⁰ 26 sierpnia 2022 r. i 30 sierpnia 2023 r.

oraz wprowadzenie programu podnoszenia efektów kształcenia z języka polskiego w roku szkolnym 2022/2023;

- za rok szkolny 2022/2023 – zaplanowano na rok następny m.in.: dalszą pracę nad poziomem dydaktycznym przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty przez opracowanie programów podnoszenia efektywności kształcenia.

[akta kontroli str. 78, 83, 196-197, 269, 286, 289, 295, 299-301]

2.7. Efektem działań podjętych przez Dyrektora Szkoły w kontrolowanym okresie była poprawa jakości nauczania i efektów kształcenia na egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego w roku szkolnym 2022/2023 oraz utrzymanie poziomu z pozostałych przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty, co zostało opisane w punkcie 1.3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

[akta kontroli str. 12-35, 100-109]

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Dyrektor Szkoły zrealizowała założenia planu nadzoru pedagogicznego oraz podejmowała niezbędne działania doraźne związane z potrzebami nauczycieli i uczniów. Wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego były terminowo przedstawiane radzie pedagogicznej.

IV. Wnioski i uwagi

Wniosek

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o aktualizowanie planów nadzoru pedagogicznego o podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa dodane przez Ministra Edukacji i Nauki w trakcie roku szkolnego. NIK nie formułuje uwag w związku z przeprowadzoną kontrolą.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 31 października 2023 r.

Kontrolerzy

Krzysztof Hofman
gł. specjalista kontroli państwowej

.....

Norbert Serafin
doradca ekonomiczny

.....

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Wicedyrektor
Włodzimierz Stobrawa

.....